

Астана қаласы әкімдігінің
2022 жылғы «_____»
№ _____ қаулысына
18-қосымша

Астана қаласы әкімдігінің
«№ 3 көпбейінді қалалық аурухана» шаруашылық жүргізу құқығындағы
мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының жарғысы

1. Жалпы ережелер

1. Астана қаласы әкімдігінің «№ 3 көпбейінді қалалық аурухана» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны (бұдан әрі – Кәсіпорын) шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорны үйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады.

2. Кәсіпорынның құрылтайшысы және оған қатысты мемлекеттік коммуналдық меншік құқығы субъектісінің функциясын жүзеге асыратын орган жергілікті атқарушы орган – Астана қаласы әкімдігі (бұдан әрі – Әкімдік) болып табылады.

Кәсіпорынның уәкілетті органдары «Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Уәкілетті орган) болып табылады.

3. Кәсіпорынның толық атауы: Астана қаласы әкімдігінің «№ 3 көпбейінді қалалық аурухана» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорын.

Кәсіпорынның қысқартылған атауы: Астана қаласы әкімдігінің «№ 3 көпбейінді қалалық аурухана» ШЖҚ МҚК.

4. Кәсіпорынның орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, «Сарыарқа» ауданы, Әлия Молдағұлова көшесі, № 28.

2. Кәсіпорынның заңдық мәртебесі

5. Кәсіпорын мемлекеттік тіркелген сәттен бастап құрылған болып есептеледі және заңды тұлға құқығына ие болады.

6. Кәсіпорынның дербес балансы, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы бейнеленген және Кәсіпорынның атауы бар бланкілері, мөрі болады.

7. Кәсіпорын Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес филиалдар мен өкілдіктер құра алады.

8. Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, кәсіпорын жасасатын және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес міндетті мемлекеттік немесе өзге де тіркеуге жататын

азаматтық-құқықтық мәмілелер тіркелген кезден бастап жасалған болып есептеледі.

3. Кәсіпорын қызметінің мәні мен мақсаттары

9. Кәсіпорын қызметінің мәні деңсаулық сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыру болып табылады.

10. Кәсіпорын қызметінің мақсаты халықта жоғары білікті медициналық, дәрігерлік, стационарлық және амбулаториялық емдеу-профилактикалық көмекті жүзеге асыру, сондай-ақ жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезенде, гинекологиялық аурулармен, репродуктивті функциялардың бұзылуымен әйелдерге медициналық көмекті жүзеге асыру болып табылады.

11. Кәсіпорын алға қойылған мақсаттарды іске асыру үшін қызметтің мынадай түрлерін жүзеге асырады:

1) диагностика мен емдеудің заманауи әдістерін жүргізе отырып, елорда тұрғындарына және азаматтардың басқа да санаттарына жоғары технологиялық, стационарлық және стационарды алмастыратын медициналық көмек көрсету. Ауруханаға жатқызу қағидаларына сәйкес стационарлық емделуге мұқтаж адамдарды уақтылы емдеуге жатқызу;

2) зертханалық диагностика: жалпы клиникалық, бактериологиялық, биохимиялық, иммунологиялық, серологиялық, цитологиялық, иммуноферменттік, иммунофлюресцентті, дизоксирибонуклеин қышқылдары (ДНҚ), полимеразды тізбекті реакция (ПТР), тері және венерологиялық аурулардың иммунологиялық зерттеулері;

3) диагностика: рентгенологиялық, ультрадыбыстық, функционалдық, эндоскопиялық;

4) акушерлік және гинекология, анестезиология және реаниматология, стоматология, терапия, гинекологиялық эндокринология, дерматовенерология, физиотерапия, маммология мамандықтары бойынша ересектерге амбулаториялық-емханалық медициналық көмек;

5) акушерлік және гинекология, анестезиология және реаниматология, диетология, эндокринология, жалпы терапия мамандықтары бойынша ересектерге стационарлық медициналық көмек;

6) анестезиология және реаниматология, эндокринология, акушерлік және гинекология, жалпы терапия, неонтология мамандықтары бойынша балаларға стационарлық медициналық көмек;

7) дерматовенерология, анестезиология және реаниматология, акушерлік және гинекология, стоматология мамандықтары бойынша балаларға консультациялық-диагностикалық медициналық көмек көрсету;

8) ересектерге дерматовенерология, анестезиология және реаниматология, акушерлік және гинекология, стоматология, жалпы терапия мамандықтары бойынша консультациялық-диагностикалық медициналық көмек көрсету;

9) сараптамалық медициналық қызмет: гинекологиялық науқастар мен жүкті әйелдердің еңбекке уақытша жарамсыздығына сараптама;

10) медициналық оңалтуды көрсету: (физиотерапия), тері және венерологиялық ауруларды физиотерапиялық емдеу;

11) фармацевтикалық қызмет: дәріхана жағдайында дәрілік заттарды дайындау, дәрілік заттарды бөлшек саудада өткізу, есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен прекурсорлардың айналымына байланысты қызмет;

12) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ақылы медициналық қызметтер көрсету;

13) шарттық негізде қаланың медициналық үйымдарына жоспарлы, шұғыл және консультациялық көмек көрсету;

14) орта арнаулы, орта техникалық және жоғары оқу орындарымен тиісті шарттар негізінде мамандардың ғылыми-практикалық конференцияларын, семинарларын, симпозиумдарын, шеберлік сыныптарын, диплом алдындағы және дипломнан кейінгі практикасын үйымдастыру.

15) тері және венерологиялық аурулардың профилактикасы бойынша санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу;

16) гинекологиялық аурулардың, бала көтеруге және тууга байланысты асқынудардың алдын алу және ерте анықтау;

17) аналық және перинаталдық сырқаттанушылық пен өлім-жітімді төмендетуге бағытталған профилактиканың, диагностиканың және емдеудің заманауи және тиімді медициналық технологияларын сынақтан өткізу және кәсіпорын қызметіне енгізу;

18) тәуекел тобындағы жүкті әйелдерге және жасөспірім қыздардың, ұрпақты болу жасындағы, кейінгі ұрпақты болу жасындағы әйелдердің ұрпақты болу функциясының бұзылуы, медициналық-генетикалық консультация беру, отбасын жоспарлау, әлеуметтік және психологиялық оңалту, салауатты өмір салты мәселелері бойынша амбулаториялық консультациялық және емдік көмек көрсету;

19) ұрпақты болжау және генетикалық диагнозды нақтылау мақсатында пациенттерге медициналық-генетикалық консультация жүргізу;

20) әйелдер мен жаңа туған нәрестелерге медициналық көмек көрсету сапасына клиникалық-сараптамалық бағалау жүргізу, әртүрлі патологиялары бар жаңа туған балаларды күту нәтижелері туралы деректерді жинау және жүйелеу;

21) жоғары тәуекел тобындағы жүкті әйелдермен жоспарлы жұмыс жүргізу, емдеуге жатқызудың кезеңділігін, уақтылығын және босанғаннан кейінгі кезеңде оңалту қажеттілігін сақтау бойынша бақылауды жүзеге асыру;

22) оңалту іс-шараларын және қалпына келтіру терапиясын, әйелдерге медициналық-психологиялық көмекті қамтамасыз ету;

23) науқастарды ұтымды және диеталық тамақпен қамтамасыз ету;

24) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа да қызмет түрлері.

Міндettі лицензиялауға жататын қызмет түрлерін кәсіпорындар тиісті лицензия алғаннан кейін жүзеге асырады.

12. Кәсіпорын осы Жарғыда бекітілген оның қызметінің мәні мен мақсатына сай емес қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілерді жасауға құқылы емес.

13. Қазақстан Республикасының шектеулі зандарында немесе құрылтай құжаттарында айқындалған не басшының жарғылық құзыретін бұза отырып, кәсіпорын қызмет мақсаттарына қайшы жасалған мәміле Әкімдіктің, Уәкілетті органның не прокурордың талап қоюы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

14. Жарғылық емес қызмет Кәсіпорның жүзеге асыруға бағытталған басшының іс-әрекеті еңбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғады.

4. Кәсіпорынды басқару

15. Әкімдік:

- 1) кәсіпорынды құру, қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешімдер қабылдайды;
- 2) Кәсіпорынның жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді;
- 3) коммуналдық мүлікті Кәсіпорынға бекітеді;
- 4) Кәсіпорынның филиалдар мен өкілдіктер құруына келісім береді;
- 5) Кәсіпорынның мүлкін пайдалану туралы, оның ішінде оны кепілге, жалға, өтеусіз пайдалануға және сенімгерлік басқаруға беру туралы шешімдер қабылдайды;
- 6) өзіне осы Жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасымен жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

16. Уәкілетті орган:

- 1) Кәсіпорын бюджетінен қаржыландырылатын қызметтің басым бағыттарын және жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) міндетті көлемін айқындайды;
- 2) Кәсіпорынның даму жоспарларын және олардың орындалуы жөніндегі есептерді қарайды, келіседі және бекітеді;
- 3) Кәсіпорынның даму жоспарларының орындалуын бақылауды және талдауды жүзеге асырады;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

17. Кәсіпорынның атқарушы органы оның директоры, сондай-ақ байқау кеңесі болып табылады.

18. Уәкілетті орган Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын жасасу арқылы Кәсіпорын директорымен еңбек қатынастарын ресімдейді.

Еңбек шартында Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде белгіленген талаптардан басқа, Кәсіпорын директорының таза кірістің белгіленген бөлігін бюджетке уақтылы аудармағаны үшін жауапкершілігі айқындалады.

19. Кәсіпорын директоры қаржы-шаруашылық қызметі және кәсіпорын мүлкінің сақталуы үшін дербес жауапты болады.

Кәсіпорынның мүлкін есепке алуды ұйымдастырады, оны тиімді пайдалануды қамтамасыз етеді.

20. Кәсіпорын директоры Кәсіпорында сыйайлар жемқорлыққа қарсы іс-қимылды ұйымдастыруға дербес жауапты болады.

21. Кәсіпорын директоры дара басшылық қағидаттарында әрекет етеді және Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы Жарғыда айқындалатын оның құзыретіне сәйкес Кәсіпорын қызметтіңің барлық мәселелерін дербес шешеді.

22. Кәсіпорын директоры:

1) сенімхатсыз Кәсіпорын атынан әрекет етеді және оның мүдделерін барлық органдарда білдіреді;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектерде Кәсіпорынның мүлкіне билік етеді;

3) шарттар жасасады және өзге де мәмілелер жасайды;

4) сенімхат береді;

5) банк шоттарын ашады;

6) Кәсіпорынның барлық қызметкерлері үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

7) Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда өзгеше көзделмесе, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес Кәсіпорын қызметкерлерімен еңбек шартын жұмысқа қабылдайды және бұзады, көтермелеген шараларын қолданады және оларға жаза қолданады;

8) белгіленген еңбекақы қоры шегінде еңбекақы төлеу нысандарын, штат кестесін, лауазымдық айлықақылардың мөлшерін, Кәсіпорын қызметкерлеріне (өзінің орынбасарлары мен бас бухгалтерін қоспағанда) сыйлықақы беру және өзге де сыйақы беру жүйесін бекітеді;

9) Уәкілетті органға өз орынбасарларын қызметке тағайындау және қызметтен босату үшін кандидатуралар ұсынады;

10) өз орынбасарларының және Кәсіпорынның басқа да басшы қызметкерлерінің құзыретін белгілейді;

11) Уәкілетті органмен келісім бойынша Кәсіпорынның филиалдары мен өкілдіктерінің директорларын қызметке тағайындайды және қызметтен босатады;

12) Кәсіпорынның филиалдары мен өкілдіктері туралы ережелерді бекітеді;

13) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

23. Байқау кеңесінің өкілдіктері:

1) Кәсіпорынды дамыту жоспарының жобасы, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу бойынша Уәкілетті органға қорытынды береді;

2) даму жоспарының орындалуы туралы есептің жобасын келіседі, Кәсіпорынның жылдық қаржылық есептілігін алдын ала бекітеді;

3) демеушілік және қайырымдылық көмекті және қосымша көздерден алынған қаражатты, оның ішінде Кәсіпорынның иелігінде қалған таза табыстың бір бөлігін бөлу туралы шешім қабылдайды;

4) бюджет қаражатының және қосымша көздерден алынған қаражаттың нысаналы пайдаланылуын бақылау үшін Кәсіпорынның және оның құрылымдық бөлімшелерінің құжаттамасымен кедергісіз танысады және көрсетілген қаражаттың нысаналы пайдаланылуын тексеруді жүзеге асыру үшін Уәкілетті органға ұсыныстар енгізеді;

5) Уәкілетті органның Кәсіпорын директорын тағайындау және онымен еңбек шартын бұзу мәселелері жөніндегі ұсыныстарын келіседі;

6) ұжымдық шартты әзірлеуге қатысады және Кәсіпорынның даму жоспарымен бекітілген қаражат шегінде қызметкерлерге, Кәсіпорын директорына, оның орынбасарларына, бас бухгалтерге лауазымдық айлықақыларға үстемеақылар, қосымша қаржы көздерінен сыйлықақылар мен материалдық көмек көрсету бөлігінде шешімдер қабылдайды;

7) байқау кеңесі хатшысын тағайындейдьы, оның өкілеттік мерзімін және жалақы мөлшерін айқындейдьы, оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатады;

8) Уәкілетті органға Кәсіпорынның Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ұсыныстар енгізеді;

9) Кәсіпорын қызметінің басым бағыттары бойынша ұсыныстар әзірлейді;

10) Уәкілетті органға кәсіпорынның басқа заңды тұлғаларға қатысуы туралы ұсыныстар енгізеді;

11) Уәкілетті органға Кәсіпорынның филиалдарын, өкілдіктерін құру және жабу жөніндегі ұсыныстар енгізеді.

Кәсіпорынның Байқау кеңесінің отырысын оның төрағасы өз бастамасы бойынша, Уәкілетті органның, байқау кеңесінің мүшесінің немесе кәсіпорын директорының талабы бойынша шақыра алады.

Егер байқау кеңесінің барлық мүшелеріне оның өткізілетін уақыты мен орны туралы хабарланса және отырысқа байқау кеңесі мүшелерінің жартысынан астамы қатысса, Кәсіпорынның байқау кеңесінің отырысы заңды болып табылады. Байқау кеңесі мүшесінің өз дауысын байқау кеңесінің басқа мүшесіне немесе басқа жеке тұлғаға (сенімхат бойынша) беруіне жол берілмейді.

Байқау кеңесінің әрбір мүшесінің дауыс беру кезінде бір дауысы болады. Дауыстар тең болған жағдайда Кәсіпорынның бақылау кеңесі төрағасының дауысы шешуші болып табылады.

Байқау кеңесінің шешімдері жазбаша нысанда ресімделеді және байқау кеңесінің барлық мүшелері қол қояды.

Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігіне мониторингті жүзеге асыру үшін Уәкілетті органның шешімі бойынша ішкі аudit қызметі құрылуы мүмкін.

25. Байқау кеңесі төрағасының функциялары:

1) байқау кеңесінің жұмысын ұйымдастырады және байқау кеңесінің шешімдерінің іске асырылуына жалпы бақылауды жүзеге асырады;

2) байқау кеңесі отырыстарының күн тәртібін қалыптастырады;

- 3) байқау кеңесінің отырыстарын шақырады және оларға төрағалық етеді;
- 4) байқау кеңесінің атынан шығатын құжаттарға қол қояды;

5) байқау кеңесінің ұстанымын білдіреді және байқау кеңесінің қызметі туралы, Кәсіпорынның жалпы жай-күйі және Кәсіпорынның мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған қабылданған шаралар туралы Уәкілетті органға есеп береді;

6) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында және байқау кеңесінің шешімдерінде айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5. Кәсіпорынның мүлкі

26. Кәсіпорынның мүлкін активтер құрайды, олардың құны оның тенгерімінде көрсетіледі.

27. Кәсіпорынның мүлкі бөлінбейтін болып табылады және салымдар (жарғылық капиталға қатысу үлестері, пайлар) бойынша, оның ішінде Кәсіпорын қызметкерлері арасында бөлуге болмайды.

28. Кәсіпорынның мүлкі:

- 1) меншік иесі оған берген мүлікті;
- 2) өз қызметі нәтижесінде сатып алғынған мүлікті (ақшалай кірістерді қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздерден тұрады.

29. Кәсіпорын өзінің жарғылық мақсаттарында көзделген қызметті қамтамасыз ету үшін қажет немесе осы қызметтің өнімі болып табылатын мүлікті ғана басқара алады.

30. Шаруашылық жүргізу құқығын алу және тоқтату, егер осы Жарғыда өзгеше көзделмесе немесе осы заттық құқықтың сипатына қайшы келмесе, меншік құқығын және өзге де заттық құқықтарды алу және тоқтату үшін Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген шарттарда және тәртіппен жүзеге асырылады.

31. Шаруашылық жүргізудегі мүлікті пайдаланудан түсетін жемістер, өнімдер мен кірістер, сондай-ақ Кәсіпорын шарттар немесе өзге де негіздер бойынша сатып алған мүлік меншік құқығын алу үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Кәсіпорынның шаруашылық жүргізуіне түседі.

32. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында немесе меншік иесінің шешімінде өзгеше белгіленбесе, меншік иесі оны Кәсіпорынға бекіту туралы шешім қабылдаған мүлікке шаруашылық жүргізу құқығы оның тенгерімінде мүлікті бекіту сәтінде туындайды.

33. Кәсіпорын негізгі құралдарға жататын мүлікті сатып алу-сату, айырбастау, сыйға тарту шарттары негізінде иеліктен шығаруға құқылы емес.

34. Кәсіпорынның мүлкіне шаруашылық жүргізу құқығы меншік құқығын тоқтату үшін Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің 249-бабында

көзделген негіздер бойынша және тәртіппен, сондай-ақ осы Жарғының 36-тармағында көзделген жағдайларда тоқтатылады.

35. Осы Жарғының 30-тармағында көзделген шаруашылық жүргізу құқығын тоқтатудың жалпы негіздерінен басқа, меншік иесінің шешімі бойынша мүлікті Кәсіпорыннан занды түрде алып қойылған жағдайларда шаруашылық жүргізу құқығы тоқтатылады.

Занды алып қою жағдайларына, атап айтқанда, мыналар жатады:

Кәсіпорынның жарғылық қызметінің мақсаттарына сай келмейтін мүлікті алып қою;

артық, пайдаланылмайтын не мақсатына сай пайдаланылмайтын мүлікті алып қою.

36. Шаруашылық жүргізу құқығындағы мүлікті алып қою туралы шешімде Әкімдік Кәсіпорынға алып қойылған мүлікті ұстасу және оны өзге тұлғаға бергенге дейін оның сақталуын қамтамасыз ету мерзімдерін белгілейді.

37. Кәсіпорын уәкілетті органның ұсынуы бойынша Әкімдіктің жазбаша келісімімен филиалдар, өкілдіктер құруға құқылы.

38. Кәсіпорын шаруашылық жүргізу құқығында өзіне бекітілген негізгі құралдарға жатпайтын жылжымалы мүлікке дербес билік етеді.

39. Егер Қазақстан Республикасының Бюджет кодексінде немесе Үәкілетті органда өзгеше белгіленбесе, осы Жарғының 37 және 38-тармақтарында көрсетілген мүлікпен жасалған мәмілелерден алынған ақшаны Кәсіпорын дербес пайдаланады.

6. Кәсіпорынның қызметін қаржыландыру

40. Кәсіпорынның қызметі даму жоспарына сәйкес өз табысы және Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылады.

Кәсіпорынның даму жоспарларын әзірлеу және бекіту тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалады.

41. Кәсіпорынның таза табысының бір бөлігін аудару нормативін Әкімдік белгілейді.

Кәсіпорынның таза табысының бір бөлігінен нормативтер бойынша Қазақстан Республикасының Бюджет кодексінде белгіленген тәртіппен тиісті бюджетке есептелуге жатады.

Кәсіпорын корпоративтік табыс салығы бойынша декларацияны тапсыру үшін белгіленген мерзімнен кейін он жұмыс күнінен кешиктірмей таза табыстың бір бөлігін тиісті бюджетке аударуды жүргізеді.

42. Кәсіпорын өзі өндіретін өнімді дербес сатады.

43. Кәсіпорын өндіретін тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағасы оларды өндіруге жұмсалған шығындардың толық өтелуін, оның қызметінің залалсыздығын және өз табыстары есебінен қаржыландыруды қамтамасыз етуге тиіс.

Бюджеттен қаржыландырылатын жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) көлемі шеңберінде өндірілетін тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағаларын Кәсіпорын Уәкілетті органның келісімі бойынша белгілейді.

44. Кәсіпорынның Жарғыда көзделмеген Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған қызметті жасаудан алған кірістері, сондай-ақ бюджеттен қаржыландыру есебінен құрылған өткізілетін тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) белгіленген бағаларды асыра бағалау нәтижесінде алынған кірістер Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен бюджетке алынуға жатады. Бухгалтерлік есеп қағидалары бойынша мүлікті тиісті турде көрсетпей пайдалану фактілері анықталған жағдайда, ол да алып қоюға жатады.

7. Кәсіпорынның жарғылық капиталы

45. Кәсіпорынның жарғылық капиталының мөлшері 1 186 166 682 (бір миллиард бір жүз сексен алты миллион бір жүз алпыс алты мың алты жүз сексен екі) теңгегі құрайды.

Жарғылық капиталды меншік иесі (құрылтайшы) Кәсіпорынды мемлекеттік тіркеу кезінде толығымен қалыптастырады.

8. Кәсіпорынның есепке алуы мен есептілігі

46. Бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті жасау Қазақстан Республикасының Қазақстан Республикасындағы бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасына және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес уәкілетті органмен келісім бойынша кәсіпорын директоры бекітетін есеп саясатына сәйкес жүзеге асырылады.

47. Кәсіпорынның жылдық қаржылық есептілігіне мыналар кіреді: бухгалтерлік баланс, кірістер туралы есеп, ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп, капиталдағы өзгерістер туралы есеп, түсіндірме жазба.

48. Байқау кеңесі бар Кәсіпорын жылдық қаржылық есептілікке аудит жүргізеді, ол байқау кеңесінің, директордың, Әкімдіктің бастамасы бойынша Кәсіпорын қаражаты есебінен жүргізілуі мүмкін.

9. Кәсіпорынның жауапкершілігі

49. Кәсіпорын өз міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлікпен жауап береді.

10. Кәсіпорын қызметкерлеріне еңбекақы төлеу

50. Еңбекақы төлеу корының мөлшерін жыл сайын Әкімдік белгілейді.

51. Еңбекке ақы төлеу нысандарын, штат кестесін, лауазымдық айлықақылардың мөлшерін, сыйақы беру және өзге де сыйақы жүйесін Кәсіпорын белгіленген еңбекке ақы төлеу қоры шегінде дербес айқындаиды.

52. Кәсіпорын директорының, оның орынбасарларының, бас бухгалтердің лауазымдық жалақыларының мөлшерін, оларды сыйақылау және өзге де сыйақылар жүйесін Экімдік белгілейді.

11. Еңбек ұжымымен өзара қарым-қатынас

53. Кәсіпорын әкімшілігі мен еңбек ұжымы арасындағы өзара қарым-қатынас Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және ұжымдық шартқа сәйкес айқындалады.

54. Кәсіпорынның жұмыс тәртібі ішкі еңбек тәртібінің ережелерімен белгіленеді және Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуге тиіс.

12. Кәсіпорынды қайта құру және тарату

55. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату Экімдіктің шешімі бойынша жүргізіледі.

Кәсіпорын Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген басқа да негіздер бойынша таратылуы мүмкін.

56. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыруды және таратуды Экімдік жүзеге асырады.

57. Кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған таратылған Кәсіпорынның мүлкін Экімдік қайта бөледі.

Кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған мүлікті өткізу нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, таратылған Кәсіпорынның ақшасы тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі.

13. Кәсіпорын Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

58. Кәсіпорынның Жарғысына әкімдік өзгерістер мен толықтырулар енгізеді.

Приложение 18
 к постановлению акимата
 города Астаны
 от «___» 2022 года
 № _____

Устав
 Государственного коммунального предприятия
 на праве хозяйственного ведения
 «Многопрофильная городская больница № 3» акимата города Астаны

1. Общие положения

1. Государственное коммунальное предприятие на праве хозяйственного ведения «Городская многопрофильная больница № 3» акимата города Астаны (далее – Предприятие) является юридическим лицом в организационно-правовой форме государственного предприятия на праве хозяйственного ведения.

2. Учредителем Предприятия и органом, осуществляющим по отношению к нему функции субъекта права государственной коммунальной собственности, является местный исполнительный орган – акимат города Астаны (далее – Акимат).

Уполномоченным органом Предприятия является Государственное учреждение «Управление общественного здравоохранения города Астаны» (далее – Уполномоченный орган).

3. Полное наименование Предприятия: Государственное коммунальное предприятие на праве хозяйственного ведения «Городская многопрофильная больница № 3» акимата города Астаны.

Сокращенное наименование Предприятия: ГКП на ПХВ «Городская многопрофильная больница № 3» акимата города Астаны.

4. Местонахождение Предприятия: Республика Казахстан, 010000, город Астана, район «Сарыарка», улица Алии Молдагуловой, № 28.

2. Юридический статус Предприятия

5. Предприятие считается созданным и приобретает права юридического лица с момента его государственной регистрации.

6. Предприятие имеет самостоятельный баланс, счета в банках в соответствии с законодательством Республики Казахстан, бланки, печать с изображением Государственного герба Республики Казахстан и наименованием Предприятия.

7. Предприятие может создавать филиалы и представительства в

соответствии с законодательством Республики Казахстан.

8. Гражданско-правовые сделки, заключаемые Предприятием и подлежащие обязательной государственной или иной регистрации в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан, считаются совершенными с момента регистрации, если иное не предусмотрено законодательными актами Республики Казахстан.

3. Предмет и цели деятельности Предприятия

9. Предметом деятельности Предприятия является осуществление деятельности в области здравоохранения.

10. Целью деятельности Предприятия является оказание высококвалифицированной, специализированной, амбулаторно-поликлинической, стационарной, дерматовенерологической, первичной медико-санитарной и консультативно-диагностической помощи.

11. Для реализации поставленной цели Предприятие осуществляет следующие виды деятельности:

1) оказание высокотехнологичной, стационарной и стационарозамещающей медицинской помощи населению столицы и другим категориям граждан с проведением современных методов диагностики и лечения. Своевременная госпитализация лиц, нуждающихся в стационарном лечении, в соответствии с правилами госпитализации;

2) лабораторная диагностика: общеклиническое, бактериологическое, биохимическое, иммунологическое, серологическое, цитологическое, иммуноферментных, иммунофлюресцентных, дизоксирибонуклеиновых кислот (ДНК), полимеразной цепной реакции (ПЦР), иммунологических исследований кожных и венерологических заболеваний;

3) диагностика: рентгенологическая, ультразвуковая, функциональная, эндоскопическая;

4) амбулаторно-поликлиническая медицинская помощь взрослому населению по специальностям: акушерство и гинекология, анестезиология и реаниматология, стоматология, терапия, гинекологическая эндокринология, дерматовенерология, физиотерапия, маммология;

5) стационарная медицинская помощь взрослому населению по специальностям: акушерство и гинекология, анестезиология и реаниматология, диетология, эндокринология, общая терапия;

6) стационарная медицинская помощь детскому населению по специальностям: анестезиология и реаниматология, эндокринология, акушерство и гинекология, общая терапия, неонатология;

7) оказание консультативно-диагностической медицинской помощи детскому населению по специальностям: дерматовенерология, анестезиология и реаниматология, акушерство и гинекология, стоматология;

- 8) оказание консультативно-диагностической медицинской помощи взрослому населению по специальностям: дерматовенерология, анестезиология и реаниматология, акушерство и гинекология, стоматология, общая терапия;
- 9) экспертная медицинская деятельность: экспертиза временной нетрудоспособности гинекологических больных и беременных;
- 10) оказание медицинской реабилитологии: (физиотерапия), физиотерапевтическое лечение кожных и венерологических заболеваний;
- 11) фармацевтическая деятельность: изготовление лекарственных средств в условиях аптеки, розничная реализация лекарственных средств, деятельность, связанная с оборотом наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров;
- 12) оказание платных медицинских услуг в соответствии с законодательством Республики Казахстан;
- 13) оказание плановой, экстренной и консультативной помощи медицинским организациям города на договорной основе;
- 14) организация научно-практических конференций, семинаров, симпозиумов, мастер-классов, преддипломная и последипломная практика специалистов на основании соответствующих договоров со среднеспециальными, среднетехническими и высшими учебными заведениями.
- 15) проведение санитарно-просветительской работы по профилактике кожных и венерических заболеваний;
- 16) предупреждения и раннее выявление гинекологических заболеваний, осложнений, связанных с вынашиванием и рождением ребенка;
- 17) апробация и внедрение в деятельность Предприятия современных и эффективных медицинских технологий профилактики, диагностики и лечения, направленные на снижение материнской и перинатальной заболеваемости и смертности;
- 18) оказание амбулаторной консультативной и лечебной помощи беременным женщинам группы риска и по вопросам нарушения репродуктивной функции девочек-подростков, женщин репродуктивного возраста, позднего репродуктивного возраста, медико-генетического консультирования, планирования семьи, социальной и психологической реабилитации, здорового образа жизни;
- 19) проведение медико-генетического консультирования пациентов с целью прогноза потомства и уточнения генетического диагноза;
- 20) проведение клинико-экспертной оценки качества оказания медицинской помощи женщинам и новорожденным, сбор и систематизация данных о результатах выхаживания новорожденных детей с различными патологиями;
- 21) проведение плановой работы с беременными женщинами группы высокого риска, осуществление контроля по соблюдению этапности, своевременности госпитализации и необходимости реабилитации в послеродовом периоде;

22) обеспечение реабилитационных мероприятий и восстановительной терапии, медико-психологической помощи женщинам;

23) обеспечение рациональным и диетическим питанием больных;

24) другие виды деятельности, не противоречащие законодательству Республики Казахстан.

Виды деятельности, подлежащие обязательному лицензированию, осуществляются Предприятия после получения соответствующей лицензии.

12. Предприятие не вправе осуществлять деятельность, а также совершать сделки, не отвечающие предмету и целям его деятельности, закрепленным в настоящем Уставе.

13. Сделка, совершенная Предприятием в противоречии с целями деятельности, определенная ограниченными законами Республики Казахстан или учредительными документами, либо с нарушением уставной компетенции руководителя, может быть признана недействительной по иску Акимата, Уполномоченного органа, либо прокурора.

14. Действия руководителя, направленные на осуществление Предприятия неуставной деятельности, являются нарушением трудовых обязанностей и влекут применение мер дисциплинарной и материальной ответственности.

4. Управление Предприятием

15. Акимат:

1) принимает решения о создании, реорганизации и ликвидации Предприятия;

2) утверждает Устав Предприятия, вносит в него изменения и дополнения;

3) закрепляет коммунальное имущество за Предприятием;

4) дает согласие на создание Предприятием филиалов и представительств;

5) принимает решения об использовании имущества Предприятия, в том числе о передаче его в залог, аренду, безвозмездное пользование и доверительное управление;

6) осуществляет иные полномочия, возложенные на него настоящим Уставом и иным законодательством Республики Казахстан.

16. Уполномоченный орган:

1) определяет приоритетные направления деятельности и обязательные объемы работ (услуг), финансируемых из бюджета Предприятия;

2) рассматривает, согласовывает и утверждает планы развития Предприятия и отчеты по их исполнению;

3) осуществляет контроль и анализ выполнения планов развития Предприятия;

4) осуществляет иные полномочия, не противоречащие

законодательству Республики Казахстан.

17. Исполнительным органом Предприятия являются его директор, а также наблюдательный совет.

18. Уполномоченный орган оформляет трудовые отношения с директором Предприятия посредством заключения трудового договора в соответствии с Трудовым кодексом Республики Казахстан.

В трудовом договоре, помимо условий, установленных Трудовым кодексом Республики Казахстан, определяется ответственность директора Предприятия за несвоевременные перечисления установленной части чистого дохода в бюджет.

19. Директор Предприятия несет персональную ответственность за финансово-хозяйственную деятельность и сохранность имущества Предприятия.

Организует учет имущества Предприятия, обеспечивает его эффективное использование.

20. Директор Предприятия несет персональную ответственность за организацию противодействия коррупции на Предприятии.

21. Директор Предприятия действует на принципах единоличия и самостоятельно решает все вопросы деятельности Предприятия в соответствии с его компетенцией, определяемой законодательством Республики Казахстан и настоящим Уставом.

22. Директор Предприятия:

1) без доверенности действует от имени Предприятия и представляет его интересы во всех органах;

2) в пределах, установленных законодательством Республики Казахстан, распоряжается имуществом Предприятия;

3) заключает договоры и совершает иные сделки;

4) выдает доверенности;

5) открывает банковские счета;

6) издает приказы и дает указания, обязательные для всех работников Предприятия;

7) в соответствии с Трудовым кодексом Республики Казахстан принимает на работу и расторгает трудовой договор с работниками Предприятия, применяет меры поощрения и налагает взыскания на них, если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан и настоящим Уставом;

8) утверждает формы оплаты труда, штатное расписание, размеры должностных окладов, систему премирования и иного вознаграждения работников Предприятия (за исключением своих заместителей и главного бухгалтера), в пределах установленного фонда оплаты труда;

9) представляет Уполномоченному органу кандидатуры для назначения на должность и освобождения от должности своих заместителей;

10) устанавливает компетенцию своих заместителей и других руководящих работников Предприятия;

11) назначает на должность и освобождает от должности директоров филиалов и представительств Предприятия по согласованию с уполномоченным органом;

12) утверждает положения о филиалах и представительствах Предприятия;

13) осуществляет иные функции, предусмотренные законодательством Республики Казахстан.

23. Полномочия наблюдательного совета:

1) дает заключение Уполномоченному органу по проекту плана развития Предприятия, внесению изменений и дополнений в него;

2) согласовывает проект отчета о выполнении плана развития, предварительно утверждает годовую финансовую отчетность Предприятия;

3) принимает решение о распределении спонсорской и благотворительной помощи и средств, полученных из дополнительных источников, в том числе части чистого дохода, оставшегося в распоряжении Предприятия;

4) беспрепятственно знакомится с документацией Предприятия и его структурных подразделений для контроля целевого использования бюджетных средств и средств, полученных из дополнительных источников, и вносит предложения уполномоченному органу для осуществления проверки целевого использования указанных средств;

5) согласовывает предложения Уполномоченного органа по вопросам назначения директора Предприятия и расторжения трудового договора с ним;

6) участвует в разработке коллективного договора и принимает решения в части установления работникам, директору Предприятия, его заместителям, главному бухгалтеру надбавок к должностным окладам, премирования и оказания материальной помощи из дополнительных финансовых источников в пределах средств, утвержденным планом развития Предприятия;

7) назначает, определяет срок полномочий и размер заработной платы секретаря наблюдательного совета, досрочно прекращает его полномочия;

8) вносит предложения Уполномоченному органу о внесении изменений и дополнений в Устав Предприятия;

9) вырабатывает предложения по приоритетным направлениям деятельности Предприятия;

10) вносит предложения Уполномоченному органу об участии Предприятия в других юридических лицах;

11) вносит предложения Уполномоченному органу по созданию и закрытию филиалов, представительств Предприятия;

24. Заседание наблюдательного совета Предприятия проводятся по мере необходимости, но не менее одного раза в квартал.

Заседание наблюдательного совета Предприятия может созываться его председателем по собственной инициативе, по требованию Уполномоченного органа, члена наблюдательного совета или директора Предприятия.

Заседание наблюдательного совета Предприятия является правомочным, если все члены наблюдательного совета извещены о времени и месте его проведения и на заседании присутствует более половины членов наблюдательного совета. Передача членом наблюдательного совета своего голоса другому члену наблюдательного совета или другому физическому лицу (по доверенности) не допускается.

Каждый член наблюдательного совета имеет при голосовании один голос. В случае равенства голосов решающим является голос председателя наблюдательного совета Предприятия.

Решения наблюдательного совета оформляются в письменной форме и подписываются всеми членами наблюдательного совета.

Для осуществления мониторинга эффективности финансово-хозяйственной деятельности Предприятия, по решению уполномоченного органа может быть образована служба внутреннего аудита.

25. Функции Председателя Наблюдательного совета:

- 1) организует работу Наблюдательного совета и осуществляет общий контроль за реализацией решений Наблюдательного совета;
- 2) формирует повестки дня заседаний Наблюдательного совета;
- 3) созывает заседания Наблюдательного совета и председательствует на них;
- 4) подписывает документы, исходящие от имени Наблюдательного совета;
- 5) представляет позицию Наблюдательного совета и отчитывается перед уполномоченным органом о деятельности Наблюдательного совета, об общем состоянии Предприятия и принятых мерах, направленных на достижение целей Предприятия;
- 6) осуществляет иные функции, определенные действующим законодательством Республики Казахстан и решениями Наблюдательного совета.

5. Имущество Предприятия

26. Имущество Предприятия составляют активы, стоимость которых отражается на его балансе.

27. Имущество Предприятия является неделимым и не может быть распределено по вкладам (долям участия в уставном капитале, паям), в том числе между работниками Предприятия.

28. Имущество Предприятия формируется за счет:

- 1) имущества, переданного ему собственником;
- 2) имущества (включая денежные доходы), приобретенного в

результате собственной деятельности;

3) иных источников, не запрещенных законодательством Республики Казахстан.

29. В ведении Предприятия может находиться лишь то имущество, которое необходимо ему для обеспечения деятельности, предусмотренной его уставными целями, либо является продуктом этой деятельности.

30. Приобретение и прекращение права хозяйственного ведения осуществляются на условиях и в порядке, которые предусмотрены Гражданским кодексом Республики Казахстан для приобретения и прекращения права собственности и иных вещных прав, если иное не предусмотрено настоящим Уставом или не противоречит природе данного вещного права.

31. Плоды, продукция и доходы от использования имущества, находящегося в хозяйственном ведении, а также имущество, приобретенное Предприятием по договорам или иным основаниям, поступают в хозяйственное ведение Предприятия в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, для приобретения права собственности.

32. Право хозяйственного ведения на имущество, в отношении которого собственником принято решение о закреплении его за Предприятием, возникает в момент закрепления имущества на его балансе, если иное не установлено законодательством Республики Казахстан или решением собственника.

33. Предприятие не имеет право отчуждать на основании договоров купли-продажи, мены, дарения имущество, относящееся к основным средствам.

34. Право хозяйственного ведения на имущество Предприятия прекращается по основаниям и в порядке, которые предусмотрены статьей 249 Гражданского кодекса Республики Казахстан для прекращения права собственности, а также в случаях, предусмотренных пунктом 36 настоящего Устава.

35. Помимо общих оснований прекращения права хозяйственного ведения, предусмотренных пунктом 30 настоящего Устава, право хозяйственного ведения прекращается в случаях правомерного изъятия имущества у Предприятия по решению собственника.

К случаям правомерного изъятия, в частности, относятся:

изъятие имущества, которое не отвечает целям уставной деятельности Предприятия;

изъятие излишнего, неиспользуемого либо используемого не по назначению имущества.

36. В решении об изъятии имущества, находящегося на праве хозяйственного ведения, Акимат устанавливает Предприятию сроки содержания и обеспечения сохранности изъятого имущества до его передачи иному лицу.

37. Предприятие вправе с письменного согласия Акимата по

представлению Уполномоченного органа создавать филиалы, представительства.

38. Предприятие самостоятельно распоряжается не относящимся к основным средствам движимым имуществом, закрепленным за ним на праве хозяйственного ведения.

39. Деньги, полученные от сделок с имуществом, указанным в пунктах 37 и 38 настоящего Устава, используются Предприятием самостоятельно, если иное не установлено Бюджетным кодексом Республики Казахстан или уполномоченным органом.

6. Финансирование деятельности Предприятия

40. Деятельность Предприятия финансируется в соответствии с планом развития за счет собственного дохода и бюджетных средств, полученных в порядке, определенном бюджетным законодательством Республики Казахстан.

Порядок разработки и утверждения планов развития Предприятия определяется в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

41. Норматив отчисления части чистого дохода Предприятия устанавливается Акиматом.

Часть чистого дохода Предприятия по установленным нормативам подлежит зачислению в соответствующий бюджет в порядке, установленном Бюджетным кодексом Республики Казахстан.

Предприятие производит перечисление в соответствующий бюджет части чистого дохода не позднее десяти рабочих дней после срока, установленного для сдачи декларации по корпоративному подоходному налогу.

42. Предприятие самостоятельно реализует производимую им продукцию.

43. Цены на товары (работы, услуги), производимые Предприятием, должны обеспечить полное возмещение понесенных затрат на их производство, безубыточность его деятельности и финансирование за счет собственных доходов.

Цены на товары (работы, услуги), производимые в рамках объемов работ (услуг), финансируемых из бюджета, устанавливаются Предприятием по согласованию с Уполномоченным органом.

44. Доходы, полученные Предприятием от совершения деятельности, запрещенной законодательством Республики Казахстан, не предусмотренной Уставом, а также доходы, полученные в результате завышения установленных цен на реализуемые товары (работы, услуги), созданные за счет финансирования из бюджета, подлежат изъятию в бюджет в порядке, определяемом законодательством Республики Казахстан. В случае выявления фактов использования имущества без соответствующего его отражения по правилам бухгалтерского учета оно также подлежит изъятию.

7. Уставный капитал Предприятия

45. Размер уставного капитала Предприятия составляет 1 186 166 682 (один миллиард сто восемьдесят шесть миллионов сто шестьдесят шесть тысяч шестьсот восемьдесят две) тенге.

Уставный капитал полностью сформирован собственником (учредителем) на момент государственной регистрации Предприятия.

8. Учет и отчетность Предприятия

46. Ведение бухгалтерского учета и составление финансовой отчетности осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Республике Казахстан и учетной политикой, утверждаемой директором Предприятия по согласованию с уполномоченным органом в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности.

47. Годовая финансовая отчетность Предприятия включает в себя: бухгалтерский баланс, отчет о прибылях и убытках, отчет о движении денежных средств, отчет об изменениях в капитале, пояснительную записку.

48. Предприятие с наблюдательным советом проводит аудит годовой финансовой отчетности, который может проводиться по инициативе наблюдательного совета, директора, Акимата за счет средств Предприятия.

9. Ответственность Предприятия

49. Предприятие отвечает по своим обязательствам всем принадлежащим ему имуществом.

10. Оплата труда работников Предприятия

50. Размер фонда оплаты труда ежегодно устанавливается Акиматом.

51. Формы оплаты труда, штатное расписание, размеры должностных окладов, система премирования и иного вознаграждения определяются предприятием самостоятельно в пределах установленного фонда оплаты труда.

52. Размеры должностных окладов директора Предприятия, его заместителей, главного бухгалтера, система их премирования и иного вознаграждения устанавливаются Акиматом.

11. Взаимоотношения с трудовым коллективом

53. Взаимоотношения между администрацией Предприятия и трудовым коллективом определяются в соответствии с Трудовым кодексом Республики Казахстан и коллективным договором.

54. Режим работы Предприятия устанавливается правилами внутреннего трудового распорядка и не должен противоречить нормам трудового законодательства Республики Казахстан.

12. Реорганизация и ликвидация Предприятия

55. Реорганизация и ликвидация Предприятия производятся по решению Акимата.

Предприятие может быть ликвидировано также по другим основаниям, предусмотренным Гражданским кодексом Республики Казахстан.

56. Реорганизацию и ликвидацию Предприятия осуществляет Акимат.

57. Имущество ликвидированного Предприятия, оставшееся после удовлетворения требований кредиторов, перераспределяется Акиматом.

Деньги ликвидированного Предприятия, включая средства, полученные в результате реализации имущества, оставшиеся после удовлетворения требований кредиторов, зачисляются в доход соответствующего бюджета.

13. Порядок внесения изменений и дополнений в Устав Предприятия

58. Изменения и дополнения в Устав Предприятия вносит Акимат.

Немірленген және тігілген «21»

жырыма бір парак

Прошуто

и пронумеровано на

«21» двадцать одном листах

«АЗАМАТТАРҒА АРНАЛҒАН ҮКІМЕТ» МЕМЛЕКЕТТІК
КОРПОРАЦИЯСЫ КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК
КОГАМЫНЫҢ НҰР-СҮЛТАН ҚАЛАСЫ БОЙИНША
РИЛИАЛЫНЫҢ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МУЛІККЕ ҚҰҚЫҚТАРДЫ
ЖӘНЕ ЗАНДЫ ТҮЛҒАЛАРДЫ ТІРКЕУ БАСҚАРМАСЫ

НӨМІРЛЕНГЕН, ТІГІЛГЕН ЖӘНЕ БЕКІТІЛГЕН
Барлығы 21 (тисқарма білдірілдік)
2022 ж. «11» 11